

Od: [redacted]
Odesláno: pondělí 4. listopadu 2024 12:09
Komu: [redacted]
Předmět: Odpověď na dotaz podle zákona 106/1999 Sb.

Vážená paní [redacted]

Děkujeme za dotaz. Snažím se pochopit Váš postoj, rozhodně oceňuji, že Vám záleží na vzdělávání Vašich dětí. V některých případech se pokusím rozptýlit Vaše obavy, jiné Vaše připomínky uvedu na pravou míru.

V první řadě bych rád uvedl, že každá škola, ale i každý rodič a stejně tak i každé ministerstvo jsou povinny dodržovat platné zákony České republiky. Stanovisko pana ministra, které v úvodu svého mailu kritizujete, vychází z rozboru současného právního stavu. Vzdělávací obsah je dán Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, na který přímo odkazuje školský zákon. Co se týče základního vzdělávání, a tedy povinné školní docházky, je tento vzdělávací obsah závazný pro všechny školy, a tedy i pro všechny žáky. Skutečně nelze vyloučit žáka a priori z výuky nějakého vzdělávacího obsahu či tematického celku jenom proto, že jeho zákonný zástupce nebo i sám žák s tímto obsahem nesouhlasí. Takových témat, která mohou být pro někoho kontroverzní, je celá řada. Není například možné a priori vyřadit žáka z výuky o hmyzu, protože se ho štítí, a podobně. Kromě toho si neumím představit, že objektivní informace, profesionálně podané na vědeckém základě, mohou jakékoli dítě poškodit. Výukou o nacistickém Německu přece ještě neuděláme z dětí neonacisty. Zároveň ale nelze opomíjet témata, se kterými se žák v životě zcela jistě setká bez ohledu na to, zda se o nich ve škole učil. Škola ovšem může napomoci tomu, aby byl na setkání s těmito tématy připraven.

Škola skutečně nesmí dětem vnucovat jakoukoli ideologii, to by bylo zcela jistě porušením zákona. Ideologií ale rozhodně není vzájemná úcta, respekt k odlišnostem a názorová snášenlivost: i toto jsou principy, které školám ukládá školský zákon. Souhlasím s Vámi v tom, že je nepřípustné hnutí LGBT+ ve školách jakkoli propagovat. Zároveň je ale v 21. století nezbytné, aby se žáci přiměřenou formou informace o LGBT dozvěděli. Mimo jiné právě proto, aby se v sobě dokázali vyznat v době, kdy, jak píšete, „hledají smysl života“, a měli dost informací k tomu, aby rozeznali pouhou citovou a osobnostní nejistotu v době puberty či adolescence třeba s genderovou nevyhraněností. Lidé s odlišnou nebo nevyhraněnou sexuální či genderovou identitou nepochybně existují a budou existovat bez ohledu na to, zda se o nich děti ve škole učí nebo ne. Tato výuka, je-li vedena přiměřeně a objektivně, však může dětem pomoci tyto lidi respektovat a pochopit a zabránit nepřiměřené demonizaci nebo naopak glorifikaci těchto skupin.

Ptáte se, podle jakých zákonných a jiných ustanovení se toto téma ve školách objevuje. Jsou to zejména:

Školský zákon, a to

§ 2 odst. 1: Vzdělávání je založeno na zásadách:

- c)** vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků vzdělávání,
- e)** svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,

§ 4 Rámcové vzdělávací programy

(1) Rámcové vzdělávací programy stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání, a to všeobecného a odborného podle zaměření daného oboru vzdělání, jeho organizační uspořádání, profesní profil, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání a zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů, jakož i podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nezbytné materiální, personální a organizační podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání dále stanoví členění obsahu vzdělávání podle jednotlivých období nebo ročníků. Podmínky ochrany

zdraví pro uskutečňování vzdělávání stanoví Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví.

(2) Rámcové vzdělávací programy musí odpovídat nejnovějším poznatkům:

a) vědních disciplín, jejichž základy a praktické využití má vzdělávání zprostředkovat, a

b) pedagogiky a psychologie o účinných metodách a organizačním uspořádání vzdělávání přiměřeně věku a rozvoji vzdělávaného.

Podle těchto hledisek budou rámcové vzdělávací programy také upravovány. Tvorbu a oponenturu rámcových vzdělávacích programů zajišťují příslušná ministerstva prostřednictvím odborníků vědy a praxe, včetně pedagogiky a psychologie.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání:

Témata, která zahrnují i problematiku LGBT+, vycházejí ze vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a zdraví a týkají se zejména těchto výstupů:

- VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví

Současně se nacházejí v průřezových tématech:

- Osobnostní a sociální výchova: (výběr)
 - V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:
 - vede k porozumění sobě samému a druhým
 - V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:
 - pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
 - vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- Multikulturní výchova: (výběr)
 - V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:
 - poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
 - rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých
 - učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
 - učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
 - rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
 - poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.
 - V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:
 - pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
 - napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
 - stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
 - pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti

- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Rámcový vzdělávací program v současné době prochází revizí (nová verze bude vydána koncem roku 2024) a je tedy pravděpodobné, že v něm i tato problematika dozná určitých změn.

K Vámi přiložené fotografii se určitě nechci vyjadřovat, neznám původ fotografie ani jakékoli souvislosti (je velmi pravděpodobné, že tato fotografie nemá ve skutečnosti žádnou souvislost zrovna s LGBT). Pouze uvedu, že v České republice není operativní změna pohlaví povolena před osmnáctým rokem, pokud míříte tímto směrem.

Co se týče druhé přílohy, nejsem si jist, co přesně Vám vadí, avšak upozorňuji, že hned na první straně textu najdete upozornění, že „Názory v této publikaci jsou názory autorů jednotlivých příspěvků a nemusí nezbytně odrážet oficiální politiku MŠMT.“

Závěrem bych chtěl dodat, že oficiální vyjádření MŠMT na toto „vyjímání“ z výuky se týká skutečně situace, kdy zákonný zástupce požaduje předem na neomezeně dlouhou dobu uvolnění z jakékoli výuky o nějakém (jakémkoli) tématu. Pokud by nějaká konkrétní výuková aktivita či kurz skutečně nebyl veden objektivně a vedl k propagaci nějaké ideologie či hnutí, neváhejte prosím o takové skutečnosti uvědomit Českou školní inspekci.

S pozdravem

PaedDr. Michal Černý

Ředitel odboru předškolního a základního vzdělávání

